

Överimplementera inte PPWR – låt mikroföretag få undantaget i artikel 33 PPWR

Sammanfattning

Visita anser att Sverige bör implementera Förordningen om förpackningar och förpackningsavfall (PPWR) rakt av och därmed artikel 33¹ i enlighet med förordningens ordalydelse. Det stadgade undantaget för mikroföretag inom HORECA-sektorn måste upprätthållas. Att avvika från detta skulle leda till en betydande överimplementering, ökade administrativa kostnader, försämrade konkurrenskraft för svenska företag och oklarheter i regelverket.

Bakgrund

Artikel 33 i PPWR innebär att slutliga distributörer inom HORECA-sektorn ska erbjuda konsumenter möjligheten att få varma eller kalla drycker eller färdiglagad mat i en återanvändbar förpackning inom ett system för återanvändning senast 12 februari 2028. Samtidigt stadgar artikeln tydligt att mikroföretag ska undantas från dessa krav.

Naturvårdsverket föreslår i delredovisningen ”Förslag till kompletteringar av EU-förordningen om förpackningar i svensk rätt”² att undantaget inte ska införas i Sverige. Visita menar att detta vore felaktigt och oproportionerligt.

Naturvårdsverket uppger att 85 % av näringsens företag skulle undantas om undantaget i artikel 33 i PPWR infördes.³ Visita anser att denna siffra behöver nyanseras. Visita har med hjälp av statistik från SCB beräknat att ett undantag för mikroföretag skulle utesluta en stor del av företagsenheterna i besöksnäringen men dock endast 38 % av omsättningen och 45 % av de anställda. Aktuell reglering skulle därför, trots undantag för mikroföretag, fortfarande träffa en majoritet av branschens verksamhet varför undantaget om mikroföretag måste upprätthållas.

Oproportionerlig administrativ och ekonomisk börda

Att ta bort undantaget skulle innebära att mikroföretag omfattas av:

- mycket mer omfattande krav än dagens svenska regler om återanvändbara muggar och matlådor⁴,

¹ Se skrivningen i artikel 33 punkten 4 i [EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING \(EU\) 2025/40 av den 19 december 2024 om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning \(EU\) 2019/1020 och direktiv \(EU\) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG \(PPWR\): ”Slutliga distributörer ska undantas från tillämpningen av denna artikel om de omfattas av definitionen av mikroföretag \(...\)”.](#)

² Se sidan 70–73 och 213–223 i Naturvårdsverkets [Förslag till kompletteringar av EU:s förpackningsförordning i svensk rätt](#).

³ Se sidan 220 i Naturvårdsverkets ovan angivna delredovisning.

⁴ Bland annat ökar omfattningen från enbart muggar och matlådor till alla serviceförpackningar oavsett material. Vidare ställs omfattande krav på systemen för

- ökade administrativa skyldigheter,
- betydligt högre faktiska kostnader och
- risk för omfattande miljöstraffavgifter.

Det är inte heller visat eller ens gjort sannolikt att krav som går utöver PPWR och som härmed omfattar även mikroföretag skulle leda till en tydlig miljönytta som står i proportion till den ökade bördan för dessa företag.⁵

Försämrade konkurrenskraft

Om Sverige inte inför undantaget, medan andra medlemsstater gör det, riskerar svenska mikroföretag att få:

- sämre konkurrensvillkor än motsvarande företag i EU.

Bristande rättslig grund för överimplementering

Naturvårdsverket hänvisar till att SUP-direktivet⁶ har företräde (lex specialis), men Visita konstaterar att:

- SUP-direktivet är ett direktiv, PPWR är en förordning och gäller direkt i alla medlemsstater,
- den skälssats som anges ligga till grund för att SUP-direktivet ska ges företräde är inte rättsligt bindande och det föreligger inte heller en relevant konflikt mellan SUP-direktivet och PPWR här,
- nationella regler kan inte ges företräde framför PPWR och att
- PPWR har företräde som senare tillkommen rättsakt (lex posterior).

Det finns därför bristande rättslig grund för att utvidga eller skärpa kraven i artikel 33 i PPWR nationellt. I vart fall föreligger inget hinder att ta bort svenska nationella regler som strider mot PPWR.

Tidsfrågan - undvik förtida implementering

Naturvårdsverket föreslår att de mer omfattande kraven ska börja gälla redan den 12 augusti 2026. Kraven i artikel 33 gäller först "senast den 12 februari 2028". Att tidigarelägga ökade krav skulle innebära en ytterligare överimplementering som skulle belasta företagen. PPWR utgör en omfattande ny reglering och företagen kommer behöva anpassa sig till många nya krav, inklusive förbud för olika förpackningar.

Visitans ståndpunkt

Visita anser sammanfattningsvis att:

- artikel 33 i PPWR ska gälla rakt av i Sverige,

återanvändning, detaljerade krav på rekonditionering, rapporteringsskyldigheter och risker för omfattande miljöstraffavgifter vid eventuella brister. Se bland annat artikel 26, 27, 51, 68 och bilaga VI i PPWR och Naturvårdsverkets ovan angivna delredovisning.

⁵ Se Naturvårdsverkets ovan angivna delredovisning sid. 222f vari anges att det är komplext att bedöma miljönyttan med återanvändbara förpackningar och att förslaget är svårbedömt.

⁶ [Europaparlamentets och rådets direktiv \(EU\) 2019/ av den 5 juni 2019 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön \(SUP-direktivet\).](#)

- undantaget för mikroföretag inom HORECA enligt artikel 33 PPWR ska införas utan ändringar,
- nationell motstridig reglering i den nationella förordningen om engångsprodukter ska tas bort och
- överimplementering av PPWR:s krav bör undvikas.

Det är avgörande att svenska företag får verka under samma förutsättningar som sina europeiska motsvarigheter och att regelbördan inte skärps utan tydlig saklig grund.

Visita rekommenderar därför att Regeringskansliet bör säkerställa:

1. Att mikroföretag inom HORECA undantas från kraven enligt artikel 33 i PPWR.
2. Att ikraftträdandedatum för mer belastande krav inte tidigareläggs.

Detta skulle säkerställa harmonisering, rättssäkerhet och rimliga villkor för HORECA-sektorn i Sverige.